Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda". 30 Montgomery St
Jersey City. N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 107. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. ЧЕТВЕР, 10-го ЧЕРВНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. THURSDAY, JUNE, 10, 1982 No. 107. VOL. LXXXIX.

В ТОРОНТО ВІДБУВСЯ 8-ИЙ З'ЇЗД УРДП

Торонто, Онт. (В.Б.). — Тут, у приміщеннях Інституту Св.Володимира, в днях 29-30-го травня, відбувся 8-ий Ювілейний З'їзд Української Революційно-Демократичної Партії з участю делеґатів від крайових організацій УРДП з Австралії, Англії, Бельгії, континентальної Европи, ЗСА та Канади. Представник крайової організації в Арґентині не зміг взяти участи в З'їзді з причин воєнного стану в тій країні.

Дводенними нарадами проводила Президія в складі: ред. Василь Онуфрієнко з Австралії — голова; Іван Чавро з Англії та Федір І. Федоренко із ЗСА — заступники голови; Василь Дзюбенко з Канади та Олекса Скаба з Бельгії — секретарі.

З нагоди З'їзду, що відзначає 35-ліття існування партії, одержано численні письмові та усні привіти від установ ДЦ УНР, українських Церков та громадсько-політичних організацій.

З'їзд розпочав свої наради молитвою, яку виголосив о. митрофорний протоієрей Дмитро Фотій. Письмо працю З'їзду з доручення Блаженнішого митрополита Андрея поблагословив і привітав голова консисторії УПЦ в Канаді о. д-р митрофорний протоієрей Григорій Удод, голова консисторії, підкреслюючи що „УРДП — це особлива частина українського зорганізованого суспільства у вільному світі, це та частина, членство якої виростало і гуртувалося в жахливих умовах панування над нашим народом безбожного московського червоного імперіялізму з його засобами масового нищення духовного й фізичного життя українського народу. Членству УРДП особливо відомі жертви, понесені нашим народом впродовж останніх 65 років поневолення України, бож вони самі були часто тими жертвами або ними є їхні рідні, близькі і приятелі ще й тепер".

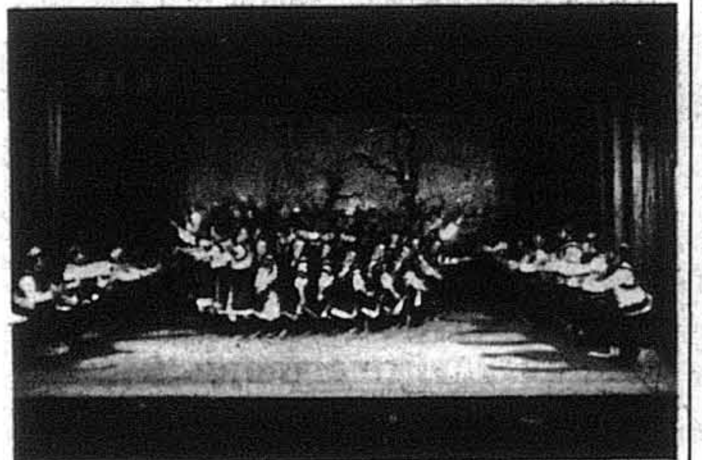
Протягом двох днів нарад учасники З'їзду обговорили та вирішили справи організаційного й світоглядово-політичного характеру. Заслухано звітну доповідь головного секретаря УРДП проф. д-ра Миколи Степаненка й співдоповіді членів секретаріяту, інформації делеґатів крайових комітетів, звіти Партійного суду та Контрольної комісії. Після дискусії на внесок Контрольної комісії уступаючому Секретаріятові уділено абсолюторію, а на окремий внесок висловлено подяку за пророблену працю, що її оцінено як дуже добру.

В перший день нарад делеґати заслухали дві доповіді: ред. В. Онуфрієнка — „Революційна демократія і наша сучасність" та ред. Володимира Біляєва — „УРДП і світ, в якому вона діє". Другого дня делеґати заслухали доповідь Валентини Роман — „Жіночий рух в Україні" та звіти окремих комісій, затвердили додаток до статуту про введення „Дорадчої Ради Почесних Членів УРДП". З'їзд окремою постановою і грамотою відзначив працю головного секретаря УРДП проф. М. Степаненка та вручив ювілейні грамоти УРДП членам і симпатикам партії.

В суботу по полуденку на З'їзд прибув президент УНР в екзилі Микола Лівицький в супроводі голови Представництва ДЦ УНР на Канаду мґра М. Липовецького та новонайменованого дер-

(Закінчення на стор. 4)

Танцювальний ансамбль „Україна" виступить на фестивалі в Ню Джерзі

Танцювальний ансамбль „Україна" з Чикаґо (фото вгорі) виступить в суботу, 19-го червня ц.р. у вечірній програмі Українського Фестивалю у Ґарден Стейт Артс Центрі у Голмделі, Ню Джерзі. Квитки на цей Фестиваль можна набути, телефонуючи вечорами від 6-ої до 9-ої години на число: (201) 470-0035.

Появилася платівка „Мереживо кохання"

Джерзі Сіти, Н.Дж. — Видавництво „Хвилі Дністра" у Клівленді, Огайо, випустило нещодавно нову платівку „Мереживо кохання", награну у рекордовій студії при Ратґерському університеті в Нюарку, Н.Дж.

Репертуар награних на платівці творів, складається з пісень трагічно загинулого композитора Володимира Івасюка та поезій Ліни Костенко.

Відома українській громадськості колишня артистка Чернівецького театру та співачка Евеліна Белюць виконує пісні — „Червона рута", „Пісня буде поміж нас", „Два перстені", „Балада про мальви" та інші. З поезій Л. Костенко до платівки ввійшли „Моє серце мабуть болітими", „Ти вчора поїхав..." та тринадцять інших з останніх збірок Л. Костенко. Директор — Олексій Койфман

аранжер — Ігор Швачкін, він же й акомпаньює співачці на різних інструментах, разом із Джіном Россомбубон. Знімки й орофмлення — Ґурґена Зарманова, технічне оформлення Чарлі Митчелла і Суґи Ґура.

Плиту можна набути в українських крамницях або замовляти у видавництві „Хвилі Дністра", 2399 West 11th St. and Kenilworth Ave., Cleveland, Ohio 44113.

Кастро розвиває пропаґандивну кампанію проти ЗСА

Гавана, Куба. — Використовуючи те, що конфлікт між Великою Британією і Арґентиною дещо підірвав престиж З'єднаних Стейтів Америки в Латинській Америці, кубинський диктатор Фідель Кастро не тільки на конференції 94-ох неопреділених держав, які недавно відбули свою чергову сесію в Гавані, але також при допомозі преси й інших засобів масової інформації, почав розвивати на широку скалю пропаґандивну кампанію проти ЗСА з намаганням ізолювати її від впливів в деяких центральноамериканських країнах.

В останніх двох місяцях Гавана, з великого противника Арґентини, зглядно її уряду, що знаходиться в руках військової хунти, перетворилася на великого приятеля, оферуючи при тому Арґентині допомогу зброєю, а у випадку потреби навіть військом.

Виступаючи на пресовій конференції, Кастро заявив, що в обличчі „британської аґресії," латиноамериканські країни ще ніколи так не були з'єднані, як тепер і тому вони становлять зараз велику потенційну силу. Це об'єднання наступило, мовляв, тепер, коли багато країн зрозуміли справжню загрозу „від американського й британського імперіялізмів".Кубинські офіційні речники думають, що рішення президента Роналда Реґена стати по стороні Великої Британії у конфлікті за Фалькляндські острови, зруйнувало ранішу американську концепцію міжамериканської спільноти із ЗСА системи, яка передбачала поборювання комунізму в цьому районі світу. На думку Кастра, багато країн зрозуміли, що фактична загроза не походить від комунізму, а від імперіялізму. „Щоб не сталося в останніх днях, тижнях чи місяцях, — заявив Ф. Кастро, — ЗСА не зуміють вже повернути до старих методів співпраці з країнами Латинської Америки". Кубинський міністер закордонних справ Ізідор Мальмієрка Пеолі заявив делеґатам конференції, що тепер треба очікувати тільки „похоронів" усіх договорів Вашінґтону з країнами Латинської Америки і доктрини Монро.

Очевидно в очах комуністів і скрайньо-лівих елементів в Арґентині, що їх нібито переслідує тепер уряд президента Леопольдо Ґальтієрі, Кастро виглядає зрадником, бо він взявся спілкуватись з „дияволом", — кажуть політичні спостерігачі. Кубинські пропаґандисти однак роблять всі заходи, щоб унешкідливити таку опінію і кажуть, що така постава Куби потрібна була для удару по „американському імперіялізмі". До поглиблення антаґонізму серед держав-учасниць конференції в Гавані чимало спричинився своїм виступом міністер закордонних справ Арґентини Нікарнор Коста Мендез.

Появився новий англо-український словник

Ню Йорк, Н.Й. — У видавництві Українського Термінологічного Центру в Америці саме закінчено друкування першої частини нового словникового видання. Це „Вибірковий англійсько-український словник з природознавства, техніки і сучасного побуту". Автором словника є Анатоль Вовк, член Філологічної Секції та Термінологічної Комісії НТШ. Видання це фірмують Товариство Українських Інженерів в Америці (ТУІА) та вищеназваний центр (УТЦА).

Новий словник, в основному, є доповненням, а подекуди виправленням до двох найпоширеніших англійсько-українських словників, а саме словника М. Подвезька та М. Балли (Київ, 1974) і словника М. Дейко та ін. (Лондон, 1979). Опублікована перша частина словника має 216 стор. і містить літери A—M. Вона є поширеним і виправленим перевиданням ориґінальної версії словника, яка була друкована частинами минулими роками як додаток до журналу „Вісті українських інженерів".

Друга частина словника (літери N—Z), вже частково надрукована у цьому ж журналі, буде згодом передрукована в такому самому форматі, завершуючи цілість праці.

Словник А.Вовка подає крім рекомендованих відповідників до англійських гасел також деякі підсовєтські еквіваленти, яких не слід уживати, бо це поросійщені терміни чи зайві кальки російських термінів. Такі уживані, але нерекомендовані відповідники відрізнено в словнику від задовільних іншим шрифтом. Таким чином словник повинен бути помічним у відросійщенні нашої мови й термінології.

Словник, ціною 8.50 дол. (і 1 дол. за пересилку), слід замовляти у НТШ, 13 W 13th St., New York, N.Y. 10014.

Іспити з української мови відбуваються у стейті Ню Йорк

Олбані, Н.Й. (М.Герець). — Від кількох років українська молодь середніх шкіл у стейті Ню Йорк має можливість складати іспити з української мови і за це отримувати три стейтові кредити подібно, як вона отримує ці кредити за вивчення інших мов. Ці іспити можна брати лише у тих школах, які були наперед затверджені департаментом освіти стейту Ню Йорк. Донедавна таких шкіл було п'ять: „Ґілдерленд" біля Олбані, „Пенфілд" біля Рочестеру, „Ріверсайд" у Баффало, Академія св. Юра в Ню Йорку та „Крищен Брадерс" — академія в Сиракюзах. До цього числа долучилась цього року ще одна середня школа — „Равндавт Веллі" біля Союзівки, завдяки заходам Стефи Гаврилюк.

Учні вищезгаданих шкіл можуть складати іспити з української мови, звертаючись у цій справі безпосередньо до голови відділу чужих мов у одній з цих шкіл. Учні інших середніх шкіл також можуть складати цей іспит, одначе вони мусять просити директора своєї школи, щоб він звернувся до директора однієї з вищеподаних шкіл за дозволом учневі цей іспит взяти.

Формат іспиту з української мови подібний до формату іспитів інших чужих мов. Він складається з п'яти частин: першої — усної, та чотирьох письмових частин. Протягом минулого року третя частина іспиту підпала ґрунтовним змінам, інші частини іспиту своєю формою подібні до іспиту з минулого року.

Цьогорічні іспити з української мови приготовили викладачі Оксана Бакум, Дарія Якубович та голова Комісії підготовки іспитів при Шкільній Раді УККА Михайло Герець. Ці іспити вперше друкуються в друкарні, щоб вони мали вигляд іспитів інших чужих мов та щоб вони навіть

(Закінчення на стор. 4)

В ОН почались дебати над роззброєнням

Ню Йорк, Н.Й. — На початку цього тижня тут у Головній квартирі Об'єднаних Націй розпочалась п'ятитежнева сесія Генеральної Асамблеї у справах роззброєння, що її відкрив під час короткої церемонії генеральний секретар цієї міжнародної організації Гавіє Перез де Куеяр.

Країни так званого третього світу за всіма правдоподібностями домінуватимуть на цій сесії, не тільки перевагою своїх 157 голосів, але також своєю неґативною поставою до продукції нуклеарної зброї для військових цілей. Генеральний секретар ОН звернув також увагу, що подібна сесія Генеральної Асамблеї чотири роки тому домагалася зменшення нуклеарної зброї і міжконтинентальних ракет, але її заклик не знайшов повного зрозуміння в держав посідачів атомової зброї і перегони у цій нищівній зброї тривають до сьогодні.

На сесії виступатимуть також голови багатьох держав і прем'єри урядів між ними президент З'єднаних Стейтів Америки Роналд Реґен, який промовлятиме на цьому форумі 17-го червня; прем'єр-міністер шведського уряду Торнбйор Фальдін, прем'єр-міністер японського уряду Зенко Созукі, президент Кипру Спирос Киприяну, міністер закордонних справ СССР Андрей Ґромико, прем'єр-міністер Ізраїля Менахем Беґін, виступ якого можуть бойкотувати багато держав з огляду на ізраїльські акції в Ливані, під теперішню пору, та багато інших офіційних осіб.

Сесія ОН випрацює, як кажуть політичні спостерігачі, якийсь незобов'язуючий документ, подібно, як це сталося чотири роки тому. Натомість багато шуму а може навіть матеріяльної шкоди, принесуть численні масові маніфестації, до яких приготовляються деякі організації. Існує побоювання що ці маніфестації зручно використовуватиме московська аґентура в ЗСА, бо хоч Москва сама посідає найбільші арсенали нуклеарної зброї, то вістря демонстрацій чомусь звернене в першу чергу проти ЗСА і країн НАТО.

У світі

БРИТАНСЬКИЙ ТЕЛЕВІЗІЙНИЙ КОРЕСПОНДЕНТ Майкел Ніколсон, який перебуває під теперішню пору на Фалькляндських островах разом з британськими військовими частинами, інформує, що головне командування британського ґарнізону на островах звернулося з апелем до арґентинців, щоб вони піддалися і вийшли з оточення без більших втрат в людях. Британський генерал Джеремі Мур, пов'язався радіовим зв'язком з головним командиром арґентинських збройних сил, ген. Маріо Мендерезом і, вживаючи еспанської мови, запропонував йому заперестати кровопролиття та оминути головної битви, яка може стати трагічною для обидвох сторін. Ген. Мендерез не дав жадної відповіді на пропозицію ген. Мура, але щоденна преса в Буенос Айресі, покликуючись на достовірні джерела військової хунти написала, що Арґентина ніколи не заперестане змагу за приєднання Фалькляндських островів до Арґентини, навіть тоді, якщо британські війська виграють бій за місто Стенлі.

ВІРМЕНСЬКА ТЕРОРИСТИЧНА ГРУПА ЯКА називає себе „командом справедливости проти вірменського ґеноциду", застрелила із засідки чергового турецького дипломата, 40-річного Аркута Акбея, і тяжко поранила його 39-річну дружину Надіде. Після виконананого атентату названа група призналася до злочину, кажучи, що атентат був помстою вірменів за тяжкі страждання їхніх земляків в Туреччині під час Першої світової війни.

РЕЧНИКИ ЗАХІДНЬОНІМЕЦЬКОЇ СОЦІЯЛ-демократичної партії признались в Бонні на пресовій конференції, що катастофальна програ у провінційних виборах в Гамбурґу обидвох коаліційних партій — соціялістичної і вільних демократів, може мати непередбачені наслідки при формуванні програми дальшої співпраці і, у крайньому випадку, може довести до упадку теперішнього уряду канцлера Гельмута Шмідта. Віллі Брандт, голова соціял-демократичної партії заявив кореспондентам, що перемога християнських демократів, до речі перша в Гамбурґу після Другої світової війни, вказує на зміну настанови виборців до політики теперішнього уряду, який мусить числитися з дальшими неуспіхами в майбутньому. Брандт однак переконаний, що проводи потерпілих обидвох партій і уряд в Бонні пороблять заходи, щоб конкретним потягненням, а зокрема ліквідацією безробіття і поліпшенням загального економічного стану, відвернути цю небезпеку.

В РИМІ, ПІД ЧАС ПЕРЕБУВАННЯ ТАМ президента Роналда Реґена, трапився американським охоронникам Президента прикрий випадок. У хвилині коли мала прибути лімузіна з Р.Реґеном, охоронники намагалися зупинити автомобільний рух біля урядового будинку. Але замість лімузіни з Реґеном до урядової віллі під'їхав автомобіль з прем'єр-міністром італійського уряду Джіованні Спадоліні. Американські службовці, не знаючи італійського прем'єра, не дозволили йому висісти з автомобіля. Щойно після вияснення італійських чинників прем'єрові „дозволено" вийти з лімузіни і приготовитись до привітання американського Президента. Очевидно, відповідальні речники служби охорони перепросили італійського прем'єра за прикре непорозуміння.

РЕЧНИКИ ДЕРЖАВНОГО ДЕПАРТАМЕНТУ у Вашінґтоні заявили, що Нікараґуа, не зважаючи на раніші заяви президента Роналда Реґена про відновлення переговорів між обидвома урядами, продовжує вести пропаґандивну кампанію проти З'єднаних Стейтів Америки. З Пентаґону також повідомили, що нікараґуаґський патрульний човен обстріляв з автоматичної зброї американський гелікоптер, який виконував свою розвідчу місію у міжнародних водах. Уряд ЗСА запротестував проти цього випадку і рівночасно перестеріг перед можливістю подібних випадків в майбутньому, які можуть мати непередбачені наслідки.

ПРЕСОВІ АҐЕНТСТВА ІНФОРУЮТЬ, ЩО совєтський амбасадор до Арґентини Серґей Стріґанов дуже часто тепер зустрічається з президентом Арґентини і головою військової хунти Леопольдо Ґальтієрі . Ніхто, крім найближчих дорадників президента, не знає про що саме говорять обидві сторони. Одні політичні спостерігачі кажуть, що в розмовах заторкнено справу арґентинської пшениці, закуп якої ненадійно для арґентинсього уряду стримав СССР і то тоді, коли ЗСА і країни Европейської економічної спільноти стосують санкції проти Буенос Айресу за Фалькляндські острови; інші твердять, що Ґальтієрі домагається від СССР достави модерної зброї для арґентинської армії.

ІЗРАЇЛЬСЬКІ ВІЙСЬКА НА ПЕРЕДМІСТЯХ БЕЙРУТУ

Бейрут, Ливан. — Пресові аґентства інформують, що ізраїльські танкові частини наблизились на віддаль 15 миль до Бейруту, столиці Ливану, і що „армія" Ясіра Арафата та всі інші параміліттарні частини й адміністрація Палестинської Визвольної Організації у приспішеному темпі покидають Бейрут, мабуть, побоюючись оточення міста ізраїльським військом і герметичного замкнення суходільних шляхів.

У вчорашній битві, тобто у вівторок , 8-го червня, ізраїльтяни збили шість сирійських джетових літаків совєтського виробу МІҐ-21, захопили чергове укріплення ПВО, висадили в повітря відділення головної квартири палестинців на передмістях Бейруту і ще більше заглибились в територію Ливану. Сирійці, як інформує пресове аґентство Ройтерса, не залишились в боргу: вони влаштовують засідки на ізраїльські військові колони, обстрілюють панцерні вози з артилерії, а танки з ракет і, також совєтського виробу базук. Крім того, кореспонденти звітують, що через ливансько-сирійський кордон проходять нові більші підкріплення військових частин Сирії, що означало б, що Сирія готовиться до більшої баталії з ізраїльським військом.

У Вашінґтоні Державний департамент і Пентаґон затурбовані останнім розвитком подій, тобто поглибенням кризи на Близькому Сході і поширенням боїв на Сирію, яка тісно пов'язана зі Совєтським Союзом й іншими комуністичними державами східнього бльоку. Також Ясір Арафат, залежний від достави совєтської зброї, звернувся формально до уряду СССР за допомогою. Покищо, кажуть політичні спостерігачі, Москва не зробила жадного видного потягнення, яке вказувало б на її заанґажованість у конфлікті на Близькому Сході, але не можна виключити, що у випадку поширення війни на інші арабські держави, достава більшої кількости совєтської зброї стане необхідною.

У вівторок, 8-го червня, Рада Безпеки Об'єднаних Націй, прийняла на спеціяльній вечірній сесії спеціяльну резолюцію, яка може, на думку багатьох дипломатів, стати початком усунення Ізраїля з цієї міжнародної організації. Резолюція ОН вимагає негайного припинення боїв в Ливані і відтягнення усіх ізраїльських військових частин з тієї країни. Державний секретар ЗСА Александер Гейґ заявив кореспондентам у Лондоні, Велика Британія, що президент Роналд Реґен, почерез репрезентанта американського Уряду на Близькому Сході Филипа Габіба, добивається припинення боїв. Відповідаючи на запитання кореспондентів, Гейґ заперечив поширювані вістки, що ніби то Уряд ЗСА плянує здержати доставу зброї до Ізраїля, якщо ізраїльський уряд не пристосується до вимог резолюції ОН і настоювань Вашінґтону. Очевидно, амбасадор ЗСА до ОН Джін Кіркпатрик, яка наклала вето проти резолюції ОН із засудженням Ізраїля, в той час, як інші члени Ради Безпеки голосували „за", заявила, що Уряд ЗСА робить усі заходи, щоб зупинити бої в Ливані і що президент Р.Реґен уважає засуджуючі резолюції поганою тактикою у політиці. Арабські дипломати погрозили, що вони тепер, не бачучи іншого виходу, домагатимуться скликання спеціяльної сесії Генеральної Асамблеї, де вони, напевно, матимуть більшість, щоб засудити, або навіть виключити Ізраїль з ОН.

В Єрусалимі прем'єр-міністер ізраїльського уряду Менахем Беґін звернувся формально до президента Сирії Гафеза ель-Асада з проханням наказати своїм частинам, щоб вони не входили в бої з ізраїльським військом, бо Ізраїль не бажає собі війни з Сирією, ані з іншими арабськими державами. Він веде тільки війну проти ПВО, зглядно її військових частин, розташованих в різних місцях Ливану.

В Америці

ЛІДЕРИ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ, ЯКІ ПРОДОВЖУЮТЬ боротьбу за цілковите зрівняння в правах чорних американців з білими, тобто всі спадкоємці забитого в 1968 році в атентаті пастора Мартина Лютера Кінґа, лавреата Нобелівської нагороди миру, оголосили в понеділок, 7-го червня, що у Вашінґтоні вони хочуть „збудувати місто шатер" на зразок такого „міста", що було тут у 1968 році і називалося „Воскресле місто". Президент Південної християнської провідницької конференції, яку очолював колись пастор Кінґ, священик Джозеф Е. Ловері, хоче щоб це „місто з шатер" було готове на 23-тє червня, коли до столиці ЗСА домаршують чорні демонстранти пішки, які вийшли з Алабами ще 6-го лютого в кількості від 50 до ста осіб. Вони прямують до столиці, щоб здраматизувати вимогу чорних американців до Уряду президента Реґена не забувати про цивільні права і їм всіляко сприяти.

КАТОЛИЦЬКЕ НАСЕЛЕННЯ АМЕРИКИ ЗРОСЛО на 757,737 осіб в 1981 році, подає новий офіційний довідник Католицької Церкви, видаваний щороку в Ню Йорку, і воно становило 51,207,579 осіб в 1981 році, тобто понад 22 відсотки всього населення ЗСА. Але кількість католицьких шкіл, шпиталів і священиків зменшилася. Згідно з довідником, у порівнянні з 1980 роком у році 1981 відбулося більше хрищень, всіх разом 982,586, і навернулася на католицьку віру 92,861 особа. В ЗСА є 33 архидієцезії і 141 дієцезія Католицької Церкви, серед них перед веде Чикаґо, де найбільше католиків (2,374,138), далі йде Лос Анджелес (2,303,560), Бостон (1,913,827) і Ню Йорк (1,839,000). Найбільше католицьке населення зросло в Тексасі, в містах Корпус Крісті та Бравнсвіллі, у Лос Анджелесі, Маямі та Дітройті. В ЗСА є 710 католицьких шпиталів (на 19 менше, ніж у році 1980) і 10,086 католицьких шкіл різного рівня, на 96 шкіл менше, ніж рік перед тим.

ПОНАД ПІВМІЛЬЙОНА МОЛОДИХ ХЛОПЦІВ-американців, які досягли 18-го року свого життя і повинні за законом реєструватися у поборовій воєнной службі Америки, цього не зробили, і Уряд буде стосувати проти них певні міри покарання за порушення цього закону. Але ще перед серйознішими кроками з боку Уряду, він хоче дати цим молодим людям останню можливість направити своє недбальство чи недогляд. Усім цим юнакам ще раз Поборова служба вишле листи-пригадки, щоб вони зголосилися до найближчого пункту рекрутування. Досі зареєструвалося без лишнього клопоту 7,5 мільйона юнаків. Непослух законові за собою поведе судову відповідальність. Поборова служба подає також стан реєстрації по стейтах: найкращі відсотки є в Монтані, де зареєструвалося 97 відсотків молодих американців; у Ню Йорку — менше 86 відсотків, а в Каліфорнії — 83 відсотки.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to: "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J

Статті і дописи підписані авторами не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

З'їзд українських письменників

У зв'язку зі заплянованим на 11-го до 13-го червня ц. р. у Торонто, Канада, Шостим З'їздом українських письменників, голова „Об'єднання українських письменників Слова" поет і есеїст Остап Тарнавський помістив у „Свободі" в числах 88, 89, 90-му, 12, 13 і 14-го травня ц. р., історично-інформаційний нарис п. з. „Перед Шостим З'їздом Українських Письменників"- як постала ця організація українських вільних письменників. Нав'язавши до „Мистецького Українського Руху" (МУР) з періоду европейської таборової еміґрації (1945-1948), названий вгорі автор підкреслив, що теперішній Шостий з черги З'їзд українських письменників відбувається у 25-тиріччя існування їхньої організації „Слово". Двадцять п'ять років — це здоровий кусень часу, це саме роки, за якими рахується ґенерація. Одна ґенерація відійшла — друга народилася. На жаль, ті „старі", що відходять в засвіти від громади, якось не знаходять чисельно і якісно гідних і рівних їм наступників.

Ось читаємо в нарисі О. Тарнавського, що Перший З'їзд українських письменників, який відбувся у Ню Йорку в днях від 6-7-го грудня 1958 року вітали особисто — головний предсідник Українського Народного Союзу Дмитро Галичин, президент Української Народної Республіки в екзилі Степан Витвицький, голова Української Вільної Академії Наук Михайло В'єтухів і екзекутивний директор Злученого Українського Американського Допомогового Комітету (ЗУАДК) Володимир Ґалан. Ні одного з них нема вже в живих — а як би вони пригодилися нам у теперішньому нашому трудному і важкому часі.

Почин до організаційного охоплення існуючих у вільному світі, особливо в Америці, письменників (так само, як і журналістів) дав нюйоркський Літературно-Мистецький Клюб. І не стало вже також його першого організатора й голови, творчого мистця скульптора з великим хистом ініціятора й організатора української культурної ділянки, Сергія Литвиненка, — ані теж не стало його наступника Бориса Ржепецького.

І коли вже говорити про тих, які в оцих минулих 25-ти роках прорідили ряди українських письменників, то — з-поміж названих Остапом Тарнавським активних творців-письменників — відійшли вже Людмила Коваленко, Богдан Кравців, Роман Купчинський, Євген Маланюк, Володимир Міяковський, Тодось Осьмачка, Микола Понеділок, Віктор Приходько, Микола Шлемкевич. Кожний із них увійшов до історії української літератури і всі вони були творчим колективом, що збагачував українську культуру.

Збагачування української культури, творення непроминальних вартостей в тих трьох ділянках, які складаються на поняття культури-наука, література і мистецтво — це місія українських вільних людей в діяспорі. Наука, література і мистецтво це ніби ділянки відмежовані від політики.

Але в умовинах недержавного життя нації та зокрема й особливо в умовинах такого брутального русифікаторського режиму, який панує в Україні, все є політикою — адже навіть голосне говорення рідною мовою українців на публічних місцях в Україні може наразити їх на прикрощі, бо це прояв „націоналізму". І навчання української мови дітей наших поселенців в чужомовних країнах світу — це вже теж наша політика, бо воно має на цілі збереження української самобутньої особистости. Що й казати про появу у вільних країнах таких українських наукових творів, які ніколи б не могли появитися в Україні, чи таких творів української літератури, які там, у нашій рідній Україні мусять переходити крізь сито ворожої цензури.

Тому кожний з'їзд українських вільних письменників — це важлива подія нашої культури. Це не випадок, що з літературної творчости наших письменників поза Україною найсильнішою є поезія, лірика, бо вона сповнена туги за рідною землею. Найслабшою є драма, бо вона не може розвиватися без існування постійного театру. Але й в ділянці прози, — повісти, новели — були і є великі таланти, які дали й далі дають чудові зразки писаного слова.

А на сторожі коло їх поставлю слово, —писав Шевченко.

Можна доповнити його тільки бажанням, щоб Шостий З'їзд Українських Письменників відбувся в Торонто величаво і достойно і щоб він не був проминальним епізодом, а тільки ще одною ланкою у безперервному ланцюзі культури.

ПОІНФОРМОВАНІ ОСОБИ У ВАШІНҐТОНІ кажуть, що серед іранських офіційних чинників існує двоподіл думок щодо дальшої тактики війни з Іраком. Іранські мулли, включно з релігійним фанатиком аятоллою Хомейні, мріють про поширення свого володіння і віднову давньої перської імперії, тоді коли високі старшини армії дораджують не переходити іракського кордону і не ускладнювати міжнародної ситуації.

Ярослав Курдидик

ЗАГРОЗА ОДНОБІЧНОГО „НУКЛЕАРНОГО ЗАМОРОЖЕННЯ"

Коли переглядати міжнародну пресу, включно з американською, з прикрістю доводиться стверджувати, що у тому часі, коли Москва добавляє щораз то нові меґатонні бомби до свого нуклеарного арсеналу, Захід охопила своєрідна лихоманка, щоб, між ЗСА і СССР, перевести якомога найшвидше „замороження нуклеарного озброєння". Усю цю, на здоровий розум, „миротворну показуху однобічного нуклеарного замороження" — із очевидною некористю для Заходу, пропаґується під кличем — „Ґраунд зіро"...

Для пригадки – „Ґраунд зіро", це передбачений розрахунок, що коли прийде до нуклеарної експльозії із нищівною силою одного меґатону, то все довкілля буде знищене у промірі двох миль, від центральної серцевини кожного такого вибуху. Або у теоретичному маштабі: — „Ґраунд зіро", — це кожне місце на нашому земському ґльобусі, де експльодує атомова бомба, яка розпроміньовуватиме свою дію нуклеарної нищівности.

Уся ця настирлива пропаґанда про негайне „нуклеарне замороження" почала розростатися особливо з того часу, коли президент Реґен заявив, що Совєтський Союз має „дефінітивну нуклеарну перевагу, і що для її збалянсування, ЗСА у першу чергу мусять неодмінно розставити для кращої оборони НАТО, свої ракети типу „Першінґ-2", як теж і „крилаті ракети". Чимало теж долив оливи до огню державний секретар Александер Гейґ своєю заявою, що, мовляв, якщо б напруження у Східній Европі між Сходом і Заходом дійшло до зеніту, то тоді для перестороги, доведеться вистрелити одну нуклеану ракету. Після цієї заяви А. Гейґ у всіх засобах масової інформації, що находиться у більшості під ліберальними впливами, знялася малощо не „протинуклеарна гістерія" і з того теж часу ця протинуклеарна настанова не слабша, а навпаки — посилюється.

Деякі речники нуклеарних справ наголошують, що вся ця „протинуклеарна непримиримість" зродилася під впливом звичайного спрощування та необізнаности із дійсним станом нуклеарної ситуації, про яку можуть інформувати американське громадянство, тільки виключно компетентні знавці. Засоби масової інформації прогрішувались в першу чергу таким робом, що тенденційним насвітленням намагались пристосуватися до ментальности ліберально-пацифістичної течії, у яку згодом увіллялися різнотипні церковні середовища, а навіть і декотрі робітничі юнії.

Але і дивне, що впарі з тим, почав дуже виразно зарисовуватися назріваючий розподіл „перецінювання і розцінювання", такого евентуального майбутнього нуклеарного замороження, яке слід було б розділити на три групи окремих поглядів: при чому речники із першої групи заявляють що приспішене нуклеарне замороження готове мати для ЗСА дуже некорисне, а навіть і руйнуюче значення. Якраз тепер, — кажуть ці речники — ЗСА ввійшли в цю стадію, коли вони намагаються підсилити і змінити майже доосновно систему свого нуклеарного арсеналу, а в першу чергу, відвернути загрозу знищення для їхніх міжконтинентальних далекосяжних ракет у силосах. Теоретичні намагання вищезгаданої групи йдуть в тому напрямі, щоб американський нуклеарний арсенал зробити якнайбільше елястичним і переносно-рухомим.

Друга група заступає думку, що сучасне т. зв. негайне замороження нуклеарної зброї може і примусить суперпотуги припинити і змінити теперішні збройні позиції, себто не дозволить розробити та розбудувати зовсім нові типи нуклеарних ракет, що готові бути набагато прецизніші і точніші у прицілах, а тим самим і далеко більше деструктивні. Речники з другої групи побоюються, що побудова нових типів ракет зможе захитати дотеперішній т. зв. балянс відстрашуючого терору. Фахівці цієї ділянки стверджують, що арґументи цієї другої групи мають найбільше прихильників поміж пропаґаторами замороження.

Третя група знову ж уважає, що коли ЗСА довелося б, прийняти концепцію нуклеарного замороження, то вона тільки послабить і зредукує позицію Америки в майбутніх переговорах з СССР, що знову висунув президент Реґен у своїй промові під час „Меморіял Дей".

Деякі мілітарно-політичні коментатори підкреслюють, що ще донедавна всі дебати про нуклеарну зброю обговорювала „нуклеарна еліта", яка складалася із передових військових і технологічних знавців. Але, як виявляється із останніх формувань опінії, справа майбутнього роззброєння наситила до тієї міри політичну атмосферу, що вона сходить до рівня малощо не всенаціональної і найважливішої проблеми.

Якщо, однак, відвернути медалю то побачимо, що найповажніші міжнародні

(Закінчення на стор. 4)

Олександер Татомир

ТЕПЕРІШНЯ УКРАЇНА

V

Це, однак, не змінює факту, що подавляюча більшість жидівського населення бажає залишитися в СССР ціле життя і тому активно включається в працю совєтських установ, зокрема в Комуністичну партію. В 1976 році на 3 мільйони жидів у Совєтському Союзі, 294, 974 були членами партії — цебто 2 відсотки у відношенні до всього членства, тоді, коли жиди становили один відсоток населення.

Кремль не може рішитися, чи вважати жидів за ворогів, чи за асимільованих совєтських громадян. А з цим постійна зміна політики у відношенні до них є вислідом мішанини емоцій і раціональних чинників, расової ненависти й подиву для жидів. Нестабільність цієї політики є і причиною, що важко передбачити її напрям та вчасно поробити відповідні протизаходи.

У 1928 році Сталін рішив відсепарувати совєтське жидівство від міжнародної спільноти через поселення їх на власній території п. н. „Єврейська Автономна Область", керована Москвою, в Біробіджані на Далекому Сході, у провінції Хабаровськ, недалеко китайського кордону. Цей район існує досі та має коло 200,000, в більшості, нежидівського населення. Жиди неохоче туди переселюються.

Одною з причин невдоволення серед совєтських жидів є те, що вони до останніх часів займали добре платні наукові й медичні становища, а тепер серед росіян, українців, білорусів і інших етнічних груп зросло зацікавлення цими ділянками і тому пропорційно до кількости населення обмежується число жидівських студентів по університетах. Щоб набути бажану освіту та найти працю за вибраною професією, деяка кількість жидів робить старання, щоб виїхати за кордон.

Теперішній антисемітизм у Совєтському Союзі є спадщиною із царських часів. Недавно жиди видали в Інституті Жидівських Справ у Лондоні „Чорну Книгу", яка документує совєтський антисемітизм. Міт жидівської світової змови має своє коріння у передреволюційній Росії. Білі російські еміґранти занесли його до Німеччини й ним захопився Гітлер. Цей міт поширює тепер шеф совєтської пропаґанди Владимір Еміліянов. Цією пропаґандою уряд СССР старається з'єднати арабський світ, а зокрема мусулман, які живуть в СССР.

У дальшій подорожі наші туристи відвідали Ялту та деякі більші міста поза межами Української Совєтської Соціялістичної Республіки, як Ростов, Краснодар, Новосибірськ і Тбілісі, столицю Грузії.

Ялта

Ялта своїм положенням нагадує французьку та італійську Рів'єру. У дуже модерному 11-поверховому готелі можна помістити понад 3,500 гостей. На чорноморській пляжі дослівно є тисячі вакаційників із цілого Совєтського Союзу, а перш усього — із північних областей, включно з Сибіром. Це в більшості „комуністична сметанка", різне начальство й багаті підприємці. Ялта — відома теж з „чорного ринку".

Ростов

Ростов — це колишня царська цитаделя, важливий торговельний і комунікаційний осередок. По Києві та Одесі найкраще побудоване місто в „Південній Росії". У Ростові находиться місцевий музей славного новеліста Чехова, який там народився. Стріча з чеченцем Ахмедом, студентом Педагогічного Інституту, вразила Нору, що владі досі не вдалося випродукувати „радянської людини". Чеченці — це півмільйоновий кавказький народ, який, після депортації до Азії, повернувся на рідну землю та дальше зберігає мусулманську релігію, свою мову та свої народні звичаї.

Краснодар

„З Краснодару розкривається чарівний вид на безмежну кубанську рівнину з морем соняшників і з ланами золотої пшениці" — захоплюється авторка. Знайомство з викладачем університету Борисом допомогло Норі краще пізнати родинне життя в СССР, долю пенсіонерів, якими з причини малої пенсії (180 рублів місячно), згідно з Конституцією СССР має опікуватися родина, брак державної допомоги безробітним, положення жінок, що хоч їм прислуговує рівне право та рівна платня, на всіх відповідальних працях з кращою платнею домінують чоловіки, жінки працюють на полі, з лопатами при направі шляхів, а чоловіки при моторах і т. п. Жінка, щоб втримати родину мусить працювати поза домом, зробити лад у хаті, опікуватися дітьми тощо. Тому число уродин драстично зменшується. Жіночий рух в СССР ще не розвинувся. Через інфляцію — вартість рубля паде й життя стає важче.

Новоросійськ

За допомогою окремих рекомендацій з Відня авторці вдалося після різних труднощів відвідати фабрику „Пепсі" в Новоросійську та познайомитися з тамошніми умовинами праці, можливостями продукції та плянами на майбутнє.

(Продовження буде)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ
Редагує Лев Яцкевич

Пристрій, що огріває та охолоджує

Біжучі події на Близькому Сході ускладнюють щораз більше кризу пального та поважно загрожують дальшому існуванню та розвитку технології західнього світу. Непропорційно висока ціна пального вдаряє також дошкульно по кишенях власників автомобілів та домів. Щоб зменшити витрату на пальне, власники домів ущільнюють та забезпечують їх ізоляцією. Будівничі нових домів, крізь ізоляції, інсталюють також теплові помпи, що поєднують дві функції: огрівання та охолодження. Теплові помпи заощаджують їх власникам приблизно 30 відсотків на коштах огрівання та охолоджування домів.

Теплова помпа, всупереч загальному поглядові, це не осяг нашої технології, а винахід минулого сторіччя. Її винахідником був видатний англійський фізик, професор університету в Глазґо Вілліям Томпсон, відомий під найменням Лорда Келвина.

В часі досліджування законів термодинаміки в 1852 році, він прийшов до важливого висновку про „теплову смерть" Всесвіту, що її він назвав ентропією. У цьому самому році Лорд Келвин опрацював патент на термодинамічний процес, оснований на зворотному циклі Карно, що одночасно дозволяє, охолоджувати та огрівати.

Але нашій технології забрало поверх 100 років, щоб цей задум став дійсністю, в формі „теплової помпи".

Її дія основується на фізичнім феномені сприймання тепла в часі кипіння та парування охолодної речовини та його виділювання в часі скроплювання (конденсації). Дія теплової помпи, в основі, подібна до дії кухонного холодильника, чи повітрохолодника. В усіх трьох уладженнях компресор, з погоном від електричного мотору, насмоктує та стискає охолодну речовину до трубної мережі, що має назву випарника, в якій вона починає кипіти та парувати. В часі цього процесу, охолодна речовина потребує багато теплової енерґії на поширення своїх молекул, що її вона забирає із зовнішніх стін випарника, що часто-густо покривається наморозззю. Коли унапрямити повітря крізь трубну мережу випарника до кімнат дому, воно охолоджує їх до бажаної температури. З випарника виходить пара охолодної речовини, до ще одної трубної мережі, що її називаємо конденсатором, де вона в контакті з його холодними стінками, скроплюється. В часі цього процесу вона віддає з поворотом цю теплову енерґію, що вона її поглинула в випарнику. У висліді, конденсатор стає гарячий, а коли унапрямити крізь нього повітря та впровадити його до житлового будинку, отримаємо огрівну систему хати на гаряче повітря. Різниця між кухонним холодильником та тепловою помпою, та що в холодильнику, використовуємо тільки його охолодний цикл, що ним охолоджуємо нутро холодильника. В тепловій помпі, використовуємо цикли: охолодний для охолоджування дому вліті, та огрівний, для його огрівання взимі. Теплова помпа устаткована чотирибічним вентилем, який дозволяє користуватися циклем огрівання, охолоджування або одночасно обома циклами. Як охолодної речовини в тепловій помпі вживається звичайну воду, використовуючи її внутрішнє тепло, що його, навіть при дуже низькій температурі довкілля, доволі багато в воді.

Воду постачає тепловій помпі або водотяг або криниця, вибурена в підвалі дому.

Найновіші моделі теплової помпи використовують тепло землі з допомогою трубної, підземної мережі, вмонтованої в пивниці, або назовні будинку, понижче рівня замерзання. Таке влаштування вповні вистачає для огрівання вісімкімнаткого мешкання взимі та його охолодження вліті.

Хоч теплова помпа заощаджує власникові дому багато грошей на пальнім, зате кошт закупів та інсталяції теплової помпи майже вдвічі більший за кошт інсталяції стандартних уладжень для огрівання та охолоджування дому.

Перші теплові помпи були заінстальовані в Швайцарії та Норвеґії в 1920 роках, де кошт електричного струму, вирощуваний водною енерґією, дорівнювався 1.5 цента за 1 кіловат годину. Сьогодні кошт 1 кіловат години в ЗСА вдесятеро більший, і дальше йде вгору, з приводу постійного підвищування цін за нафту картелем ОПЕК-у та щораз більшими труднощами, зв'язаними з побудовою атомних електрівень. Поруч високих цін за нафту та електричну енерґію, більшають також ціни за огрівну оливу та природний ґаз.

У тих обставинах теплові помпи стають щораз більш популярні, головно в нових домах. Покищо, теплова помпа в ЗСА ставить несміливо свої перші кроки, але всі дані вказують на те, що до кінця цього сторіччя вона вповні виелімінує усі оливні, ґазові та електричні печі так, як колись ті останні виелімінували, в першій половині цього сторіччя, огрівні печі на вугілля, з тим, що теплова помпа поєднує дві дії: огрівання та охолоджування.

Проф. Омелян Пріцак

НА ПОРОЗІ ДРУГОГО ТИСЯЧОЛІТТЯ

(Святочна промова на бенкеті 30-ої Конвенції Українського Народного Союзу в Рочестері, Н. Й., 27-го травня 1982 року).

I

Вісімдесяті роки нашого століття — а ми ввійшли у другий рік вісімдесятки — мають спеціяльне значення для нас українців. Це десятиліття, у якому тисяча років тому підготовлялася і здійснилася переломова подія нашого минулого: християнізація Руси-України. Ми з вами маємо особливе щастя належати до ґенерації, що власне стоїть на переломі двох тисячоліть української історії.

Тут може хтось поставити питання, чому власне християнізація України має таке переломове значення? Адже нас від 1979 року пробували переконати, що ми раніше повинні б святкувати (спеціяльно спрепароване) тисячоп'ятсотліття Києва, або ще інші, ще більш безпідставні (хоч з більшим числом на переді) — дво-, три-, чи ще вищі тисячоліття.

Справа властиво залежить від того, що ми беремо за точку виходу. Чи конкретну дату — чи несерйозну буфаторію. Наприклад, археологи кажуть нам, що поява примітивної людини на сучасній українській землі припадає вже на першу половину ранньої камінної доби (палеоліту ашельської доби) — цебто близько стоп'ятдесят тисяч років тому. Але і та примітивна перволюдина мала ще своїх батьків, дідів, прадідів, пращурів тощо. Одначе справа не у біологічній стадній перволюдині, а суспільній людині, людині яку старі римляни називали homo animal sociale, людині приналежній до вищої культури, що вже навчилась вживати свій інтелект. Тільки переломова подія у дії тієї розумної людини — може бути вихідною точкою всенаціонального ювілею.

Вища культура починається в історії з хвилиною, коли людина стає свідомою себе, свого зв'язку з іншими людьми, що вживають тієї самої мови та живуть на тій же території. Така людина уже спосібна не тільки логічно думати, але також закріпляти свої думки, вживаючи письма і передати таким чином свій досвід своїм нащадкам. Починається оцей розвиток, який у своєму кінцевому результаті дає феномен, що називається нацією. Оте явище найвищого розвитку людини Тарас Шевченко окреслив спільністю поміж живими, мертвими та ще ненародженими.

Усі культурні нації світу почали своє вище життя від прийняття вищої віри, опертої на скодифікованому у книзі об'явленню. У нас такою релігією було християнство, і тому прийняття нашими предками цієї віри перед тисяччю роками не можна переоцінити.

Уперше охристив Русь Володимир Великий власне у 988 році у візантійському-грецькому обряді; Ярослав Мудрий, син і наслідник Володимира замінив цей обряд слов'янським обрядом у 1036 році, після своєї перемоги над печенігами на полі битви біля самого Києва.

У подяку за ту свою велику перемогу Ярослав скоро збудував таки на місці побоєвища величавий храм святої Софії — ім'я перебрав від славного Царгородського собору. З тих часів Київська свята Софія стала і залишилася навіки символом державного творчества Русько-українського та духовним центром християнства Руси-України. Слідуючи за прикладами інших европейських переможців над поганами-кочовиками — Карла Великого, короля франків, що знищивши аварів-обрів вперше відновив Римське цісарство у 800 році, та Оттона Саксонського, що розбивши угрів-мадярів біля Авгсбурґа повторив акт віднови у 962 році — Ярослав проголосив у 1036-1037 політичний акт своєї власної віднови Римської імперії.

Приблизно 200 років раніше слов'янські апостоли св. Кирило і Методій створили окремий алфавіт для моравських слов'ян і переклали на слов'янську (т.зв. церковнослов'янську) мову св. Письмо і тексти, що були потрібні для церковного служіння і судових справ. Так постав обряд, що його під кінець IX століття перебрали дунайські болгари. По їх політичнім упадку і ліквідації Візантією обряду в Болгарії, він, обряд, остався без власника. Тим покористувався Ярослав і впровадив його до своєї держави, бачучи в нім об'єднуючий спільний знаменник, що його він так потребував для етнічно досить пестрого населення своєї східньоевропейської імперії.

Тут не місце оцінювати позитивні і неґативні наслідки отого кроку Ярослава. Ми дамо слово у тій справі як теж у виключнім значенні впровадження християнства на Русь двом своїм попередникам, що належали до перших ґенерацій русько-українських інтелектуалів, коли в першій половині одинадцятого століття — власне уперше творилась історична свідомість наших предків.

Київський митрополит Іларіон, перший русин на катедрі, поставлений на цей високий уряд власне самим Ярославом у тім пам'ятнім році (1051), що був також датою основання Київської Печерської Лаври, того нашого першого інтелектуального центру, написав своє „Слово о законі і благодаті" з „похвалою нашому каганну (цебто цісареві) Володимирові." Там він ясно підкреслює епохальне рішення Володимира:

„Хвалить же похвальними голосами Римська земля Петра і Павла, бо через них вони увірували в Ісуса Христа, сина Божого; Ізія, Єфез і Патмос — хвалять Івана Богослова. Індія — Тому, Єгипет — Марка. Всі країни і городи і люди шанують і славлять кожне слово учителя, що навчив їх православної віри. Похвалім же і ми, по силі нашій, малими похвалами — учителя і наставника нашої землі, що велике і чудесне сотворив, великого кагана нашої землі Володимира, внука Старого Ігоря, сина же славного Святослава... Бо не в бідній і не в невідомій землі вони володіли, але в Руській, що відома і славна на всіх кінцях землі".

Приблизно двадцять років пізніше, у 1072 році, наш перший історик, вихованок згаданої Києво-Печерської Лаври, він же і перший редактор „Повісти временних літ," подав під роком 1037 наступне під розвагу своїм духовним наслідникам:

„Так оце буває: один землю розоре, а другий засіє, а інші пожинають і їдять добру поживу, так і це. Отець бо сего (Ярослава), Володимир землю зорав і погноїв, цебто хрищенням просвітив. Цей же (Ярослав) насіяв в серцях вірних людей слова книжки. А ми жнемо, перебираючи книжкову науку".

(Продовження буде)

Виставка „Втрачені архітектурні пам'ятки Києва"

Фотографії, пляни та рисунки архітектурних пам'яток Києва, зруйнованих від кінця 1920-их років до 1941 року, будуть показані на виставці, яка відкриється у суботу, 12-го червня ц.р., в Українському Музею у Ню Йорку.

Велику кількість архітектурно-історичних пам'яток столичне місто України втратило у 1930-их роках. Ми знаємо дуже мало про подробиці цього погрому, навіть не знаємо точних дат, коли яка будівля зникла з лиця землі. Дуже мало очевидців подій 1930-их років залишили нам свої спогади. Немає публікації, що містила б документацію про знищення архітектурної спадщини Києва. Нема навіть точного реєстра зруйнованих будівель. Знищені споруди дуже часто не були простудійовані, і наше знання цих історичних пам'яток обмежене.

Є багато причин браку інформації про руйнування совєтською владою архітектурних пам'яток. Після погромів інтеліґенції в 1929-34 роках та голоду 1933 року жителям Києва було не до охорони архітектурних пам'яток. У роки сталінського терору більшість киян думала лише про хліб насущний, кожний намагався бути якнайменше помітним.

Проте були одчайдушні та відважні люди, любителі мистецтва та старовини, які, немов дон кіхоти, виступали в обороні загроженої спадщини золотоверхого міста. Серед них виділяється мужня постать Миколи Омеляновича Макаренка, визначного мистецтвознавця та археолога, який за його діяльність в обороні київських архітектурних пам'яток був заарештований і засланий на чужину, де помер в 1936 році.

Не зважаючи на несприятливі обставини, проф. Володимир Міяковський зумів зберегти та опублікувати в 1943 році у львівському часописі „Наші дні" детальні дані про обставини, зв'язані з руйнуванням Золотоверхої Михайлівській церкви. Вже на еміграції, 1951 року, брат Миколи Зерова—поет Михайло Орест— опублікував (під псевдонімом Б.Мікорський) брошуру, в якій підсумував процес руйнування київських пам'яток у 1934-36 роках. Рік пізніше видавництво М.Денисюка у Буенос-Айресі видало книжечку Леонтія Форостівського „Київ під ворожими окупаціями". Три згадані публікації були доповнені

Церква і дзвіниця св. Архистратига Михаїла Михайлівського Золотоверхого манастиря, що був збудований у 1108-13 рр., перебудований у ХУІІ-ХУІІІ ст.ст., а зруйнований у 1935-36 роках

працями проф. Олекси Повстенка, спогадами архітекта Євгена Блакитного, проф. Б.Жука, археолога М.Міллера й інших. На жаль, опубліковані матеріяли не відтворюють повністю картин подій тридцятих років.

Багато більше даних маємо про зруйнування Успенського собору Печерської Лаври в 1941 році. Виглядає, що воєнні часи сорокових років були сприятливіші для мемуаристики ніж мирні роки 1934-36. Спогади про знищення в 1941 році головної церкви Лаври написали повоєнні еміґранти проф. Б.Жук, проф. І.Н.Нікодімов (псевдонім колишнього правного дорадника Лаври Івана І. Шуміліна), А.Кошман–Коврайський (псевдонім київського археолога-нумізмата Валентина Щугаєвського), Олег Чех (псевдонім Вадима Павловського), Н.Ю.Пушкарський, Леонтій Форостівський, Тетяна Фесенко та інші.

Опублікована в ЗСА в 1979 році повість А.Кузнецова „Бабин Яр" підтверджує дані спогадів повоєнних еміґрантів про те, що за знищення Хрещатика та Успенського собору відповідальна комуністична влада. З другого боку, колишній гітлерівський придворний архітект, засуджений фашист Альберт Шпеєр у своїх споминах твердить, що Успенський собор зруйнували німці.

Опубліковані на Заході матеріяли доповнюють інформації, подані в совєтських передвоєнних архітектурних журналах і повоєнних археологічних публікаціях, усні спогади очевидців та наявні на Заході колекції фотографій знищених архітектурних пам'яток. Деякі з цих знимків є унікальні: вони задокументували процес руйнування середньовічної церкви чи бароккової дзвіниці.

Серед цих колекцій фотографій виділяється архів знимків української архітектури проф. Олекси І.Повстенка, колишнього директора Софійського заповідника в Києві. Проте одною з кращих збірок фотографій архітектури Києва залишаються знимки, що їх у 1920-их роках опублікував у Мюнхені киянин Григорій Лукомський.

Через брак добрих фотографій тепер уже неіснуючих київських історичних будівель, фотографіями Лукомського також користуються історики архітектури Совєтського Союзу.

Запланована Українським Музеєм виставка „Втрачені архітектурні пам'ятки Києва" допоможе відвідувачам Музею уявити характер старого Києва. Ілюстрований каталог виставки реєструє понад сорок знищених пам'яток (церков, дзвіниць, фонтанів, цвинтарів), показує місця їх розташування на пляні міста та описує обставини знищення.

Упорядники виставки сподіваються, що вона не тільки покаже життя і смерть стародавнього Києва, але й викличе зацікавлення втраченою архітектурою. У нашій громаді є чимало старожилів Києва. Дехто з них переховує фотографії вже неіснуючих краєвидів міста, назавжди втрачених церков, дзвіниць, іконостасів та кам'яниць. Деякі кияни зберегли у пам'яті подробиці руйнування архітектурної спадщини Києва.

Треба надіятися, що виставка спонукає усіх людей доброї волі, усіх любителів архітектури і мистецтва передати свої знімки (чи їх копії) та спогади Українському Музеєві і цим допомогти зібрати для майбутніх поколінь більше документальних даних про втрачену архітектуру Києва.

ДОПОВІДЬ ТИТА ГЕВРИКА

Ню Йорк, Н.Й. — В неділю, 13-го червня ц.р., о год. 2-ій по полудні в будинку УВАН при 206 100-та вулиця доповідатиме на прохання Української Вільної Академії Наук і Українського Музею, Тит Геврик, архітект та дослідник української будівельної спадщини. Він говоритиме на тему: „Церковна архітектура Києва" з показом прозірок. Лекція з циклу „Київські виклади". При цій нагоді відбудеться відзначення адвоката Степана Яреми за його довгорічну правнодорадчу працю для Академії.

ДЕЯКІ ПРОПУЩЕННЯ

У статті „Оновлення у стратегії бойової фльоти" („Свобода", ч. 95, 25-го травня ц.р.) авторства Ярослава Курдидика, було надруковано: „Саме тепер переводиться розподіл оборонного бюджету, із якого виявляється, що з 258 більйонів відведуть на побудову нових і модерних морських одиниць..." А має бути: „Саме тепер переводиться розподіл оборонного бюджету, із якого виявляється, що із 258 більйонів, 88 більйонів відведуть на побудову нових і модерних морських одиниць..." Як також було надруковано: „...і затоплення британського винищувача „Шеффілд" ракетою французької продукції типу 'Ексот', совєтською ракетою типу 'Стикс'..." А має бути: „...і затоплення британського винищувача „Шеффілд" ракетою французької продукції типу „Ексот", або для пригадки у 1967 році затоплення ізраїльського крейсера 'Елет' совєтською ракетою типу 'Стикс'..." — Ред.

Ділимося з Друзями та Знайомими сумною вісткою, що 24-го квітня 1982 року на 78 році життя відійшов у Вічність мій Дорогий Батько і наш Родич та Односельчанин, уродженець Полтавщини і довголітній член Гетьманської Організації

СВ. П.

ФЕДІР ГРИГОРОВИЧ СТОВБА

Похований на Українському Пантеоні, де суботні та недільні дзвони благодатно лунатимуть над Його могилою.

В глибокому смутку:

Син — ОЛЕКСАНДЕР
Родичі та земляки в діяспорі та в Україні.

•

На нев'янучий вінок для Покійного склали:

На Український Гарвард (УНІГУ)

$100.00 — О. Стовба
$50.00 — В. Лагошняк

На „Український Історик"

$100.00 — О. Стовба

На церкву св. Андрія — Бавнд Брук

По $10.00 — О. Клипач, О. Стовба, В. Зусь, У. Люта, А. Бабенко, родина Галат-Адамович, В. та Я. Лютий, П. та Г. Галат, Е. та М. Парута. Від Американської Металюрґійної Асоціяції: Б. Браєн, Н. Кінґ, Р. Патнам, М. Ґіслоп, В. Вейда, Ґ. Ентон, Г. Карлсен.

По $5.00 — Люба Адамович, Й. Побивайло, А. Кобицький, А. Кащенко.

•

Щиру подяку висловлюємо: отцям С. Ганкевичу та Ф. Істочинові, Свято-Володимирівському хорові, дякові панові Марцеляку та інженерові Василеві Лагошнякові, які сотворили похоронний спів по древній київській традиції, та всім нашим добрим Приятелям, які завитали на парастас та в церкву.

Ділимось сумною вісткою з Родиною, Приятелями та Знайомими, що дня 8-го травня 1982 року несподівано відійшов у Вічність на 73 році трудолюбивого життя

бл. п.

ОСИП КУШНІР

нар. в Янові, Україна, довголітній член Т-ва „Самопоміч", будівничий оселі СУМА, координатор будови церкви Богоявлення в Рочестері.

залишаючи у смутку:

дружину — НАТАЛІЮ
дітей — ОКСАНУ з чоловіком ЕВГЕНОМ
ТАРАСА з дружиною ІНҐОЮ
ДАРІЮ з чоловіком ЛЮБОМИРОМ
9 внуків
сестри — МАРІЮ МАТКОВСЬКУ з ріднею
ЛЮБУ ЗАКОВОРОТНУ з рідней в ЗСА
ЕВГЕНІЮ, МИХАЙЛИНУ, ЯРОСЛАВУ, ГАЛИНУ в Европі
та ближчу і дальшу родину по обох сторонах океану.

Похорон відбувся у вівторок, 11-го травня із похоронного заведення Павла Гаріса до церкви Богоявлення та на місцевий цвинтар Holy Sepulchre.

Ділимося сумною вісткою, що у СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ нашого духовного Батька

бл. п. Владики Архиєпископа ВАРЛААМА

який прослужив довгі роки в Українській Автокефальній Православній Соборноправній Церкві св. Миколая у Рочестері, Н. Й.

ПАНАХИДА

по блаженній пам'яті Владики Архиєпископа, буде відправлена 13-го ЧЕРВНЯ, 1982 р. у церкві св. Миколая при 5037 St. Paul Blvd, Рочестер, Н. Й.

Відійшов Покійний 30-го квітня 1982 р. і похований у місті Гамільтоні, Канада.

Вшануймо Покійного спільною молитвою.

НА ВІЧНУЮ ПАМ'ЯТЬ!

ЦЕРКОВНА ПАРОХІЯЛЬНА РАДА
ЦЕРКВИ СВ. МИКОЛАЯ

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що 1-го червня 1982 року у Літл Фолс, Н. Й., відійшла від нас у Вічність, по довгій недузі

бл. п.

ВАРВАРА СКАСКІВ з дому ЗАГОРУЙКО

нар. у Лисичені, пов. Збараж, Україна

ПАРАСТАС — був відправлений у четвер, 3-го червня 1982 року о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Кончар-Енія у Літл Фолс, Н. Й.

ПОХОРОННІ відправи відбулися у п'ятницю, 4-го червня о год. 9:30 ранку в церкві св. Миколая, у Літл Фолс, Н. Й., звідки Тлінні Останки були перевезені до St. Marys, католицького цвинтаря у East Herkimer, N. Y.

Горем прибиті:

МИХАЙЛО СКАСКІВ — муж
ВОЛОДИМИР СКАСКІВ з дружиною — син
БОГДАН СКАСКІВ з дружиною — син
ТЕКЛЯ ЛЕНЬКО — сестра в Україні
та шість внуків і один правнук

Ділимося сумною вісткою з Рідне, Приятелями і Знайомими, що дня 7-го червня 1982 р. упокоївся в Бозі, на 85 р. життя наш Найдорожчий БАТЬКО І ДІДУНЬО

бл. п.

МИКОЛА ПРАСІЦЬКИЙ

учасник Зимового Походу

ПАНАХИДА — буде відслужена в п'ятницю, 11-го червня 1982 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні М. Насевича при 109 Іст Тейбор Рд., Філядельфія, Па.

ПОХОРОН — в суботу, 12-го червня о год. 9:30 рано з того ж заведення до церкви Благовіщення в Мелровс Парк, а опісля на український католицький цвинтар у Факс Чейсі.

В глибокому смутку:

син — АНАТОЛЬ з дружиною ОЛЕНОЮ
внуки — ОЛЕГ
ОЛЕНА ГРИЦІВ з чоловіком РОМАНОМ
сваха — АННА БОГАЧЕВСЬКА
та ближча і дальша родина в Україні і на еміґрації.

В Торонто...

(Закінчення зі стор. 1)

жавного секретаря екзильного уряду УНР д-ра Т. Онуферка.

В суботу вечором делегати й численні гості були на вечорі-зустрічі, де усні привітання виголосили Президент УНР М. Лівицький, мгр М. Липовецький в імені голови уряду УНР проф. д-ра Ярослава Рудницького, та проф. д-р Олег С. Підгайний від Інституту ім. Симона Петлюри.

У вокально-розваговій частині зустрічі виступали солісти Соня Сахно і Віктор Шевель при фортепіяновому супроводі Стефи Жовнір-Клос та учні-декляматори Андрій Сливка і Роксоляна Мельник. Короткі поезії прочитали гості в Торонто, поети В. Онуфрієнко, В. Біляїв та Й. Било.

Присутні могли придбати різні видання УРДП за останніх 50 років.

Другого дня Номінаційно-виборча комісія оголосила результати виборів до керівних органів УРДП на наступну каденцію: головним секретарем УРДП вибрано ред. В. Біляєва, що був одиноким кандидатом на це становище, 25 членів Центрального Комітету, 7 кандидатів, 7 членів Контрольної комісії та 7 членів Партійного суду. Трьом членам партії присвоєно звання „Почесного члена", що разом творять 10-особову дорадчу Раду, головою якої вибрано проф. д-ра М. Степаненка.

Новообраний головний секретар УРДП ред. В. Біляїв виголосив коротку промову і запропонував З'їздові 13-особовий склад Секретаріяту, який був прийнятий одноголосно.

Заля нарад З'їзду була удекорована канадським і українським прапорами та прапорами УРДП, Легіону Симона Петлюри, СУЖЕРО й ДОБРУС-у та портретами незабутньої пам'яті основоположників і провідників УРДП Івана Багряного та Семена Підгайного.

Господарем З'їзду була канадська організація УРДП, очолена І. Карнаухом. Підготувала З'їзд Програмова комісія, що її очолював мгр О. Сосна.

Успіх вечері-зустрічі треба завдячувати Валентині Роман та іншим членам Жіночої Секції УРДП.

З'їзд закінчив свою успішну працю відспіванням „Ще не вмерла Україна".

Загроза...

(Закінчення зі стор. 2)

стратеги, хоч і як намагаються, але не в силі розв'язати самого найосновнішого питання: — Як на самому ділі слід контролювати евентуальний майбутній нуклеарний зудар — без огляду на те, якої засяжности будуть його дії, — починаючи від - найменшого, чи пак „льокального", аж до велетенського і ґльобального включно?...

ВІДПУСТ У МОНАСТИРІ СВ. ЙОСАФАТА

Ґлен Ков, Н.Й. — В неділю, 13-го червня ц.р., тут у манастирі св. Йосафата при Іст Біч драйв у Ґлен Ков на Лонг Айленді відбуватиметься черговий кожнорічний відпуст з участю Владики Василя Лостена, єпископа стемфордської епархії, довколишніх парохів та вірних. Служби Божі будуть правитися о годинах: 8-ій, 9:30 і 11-ій рано. Архиєрейська Богослужба о год. 1-ій по полудні. О год. 2-ій по полудні — водосвяття, а о 3-ій Молебень. Можливість сповіді — вже від години 8-ої рано.

10-РІЧЧЯ МУЗИЧНОГО ДОШКІЛЛЯ

Ірвінґтон, Н.Дж. — В неділю, 20-го червня ц.р., о год. 3-ій по полудні тут в ґімнастичній залі церкви св.Івана Хрестителя при Сенфорд авеню відбудеться відзначення 10-річчя музичного дошкілля при УМІ під проводом Марти Шлемкевич-Савицької. Буде поставлена казка-пантоміма „Цикр", а потім буде зустріч з ґрадуантами, перекуска і забава. Приймаються вписи на наступний шкільний рік 1982-1983, тел. (201) 276-3134.

Д-р Б.Футей переобраний на голову УЗО в Клівленді

У п'ятницю, 21-го травня ц.р., у приміщенні Кредитівки „Самопоміч" в Клівленді відбулися чергові Річні загальні збори місцевого Відділу УККА. Збори відкрив уступаючий голова д-р Б. Футей та попросив присутніх вставанням та хвилиною мовчанки вшанувати пам'ять св. п. Лесі Кусяки, довголітньої секретарки Відділу УККА.

На Загальні збори зареєструвалося 42 делеґати, представники організацій, членів Відділу УККА.

До президії Зборів, на внесення інж. Р.Возняка, вибрано одноголосно Степана Воляника на голову, Ольгу Дем'янчук—заступником і П. Присяного—секретарем. Після прочитання порядку нарад та відчитання протоколу з минулорічних загальних зборів О.Дем'янчук, предсідник попросив до звітування членів Управи.

Першим звітував голова д-р Б.Футей, який накреслив широку й всесторонню діяльність УЗО на терені метрополітального Клівленду, зокрема підкресливши дуже вдалі імпрези для відзначення Листопадового Чину, свята державности 22-го Січня та Шевченківських Роковин. Усім іншим товариствам при влаштовуванні їхніх імпрез Відділ давав свій патронат.

Зокрема УЗО-УККА разом з іншими організаціями з ініціятиви та при допомозі огайського деканату під проводом отця М.Федоровича відбуто величавий концерт на пошану Кардинала й Патріярха Йосифа з приводу 90-ліття з дня його народження та 65-річчя жертвенної праці в Христовому Винограднику.

Відзначено також 75-ліття широковідомого композитора, дириґента-бандуриста маестра Григорія Китастого великим бенкетом , яким зайнявся Комітет, що складався з членів місцевого хору „Дніпро", членів Капелі Бандуристів та представників церкви св. Володимира.

Рухливе студентське товариство ТУСМ, СУМ-А, Пласт та ОДУМ—перевели дуже успішно День Солідарности з українськими політичними в'язнями 12-го січня, включно з проклямацією посадника Клівленду Войновіча цього дня — „Днем українського політичного в'язня". Зокрема відмітив у своєму звітуванні голова корисну працю ТУСМ-у організуванням „Банку крови" та веденням української радіогодини при Кейс Вестерн Різирв університеті.

На зовнішньому відтинку проведено цілий ряд акцій і зустрічей, а зокрема зустріч та спільна декларація з представниками клівлендського Жидівського Центру, спільні виступи на телевізії та радіо. Переведено теж інтерв'ю на тему українсько-жидівських відносин у місцевій жидівській газеті, як також виступ д-ра П.Мірчука з Філядельфії на спільному обіді з представниками жидів та на радіостанції ВЕРЕ, де д-р П.Мірчук та д-р Юрій Кульчицький дискутували та давали відповіді на телефонні запитання радіослухачів у справах жидівсько-українських стосунків.

При УЗО-УККА зорганізовано Комітет українського голокосту та оборони доброго українського імени який очолив д-р Ю.Кульчицький.

„Тиждень Поневолених Націй" відзначено під час Фестивалю всіх етнічних груп з проклямацією посадника міста, а також на протязі цілого тижня ведено відповідну радіопрограму на радіостанції ВЕРЕ, власником якої є наш приятель д-р Монолеску. УЗО-УККА бере також активну участь в Американському об'єднанні національностей, в проводі якої є теж голова Відділу УККА д-р Б.Футей.

За хворого секретаря здав короткий звіт голова й подав, що впродовж біжучого року відбуто 12 засідань Управи, протоколи з яких підписані головою і секретарем.

Потім звітував фінансовий референт, який подав, що за звітний рік до каси вплинуло 11,771.33 дол., а видатків було 6,320.51 дол. Отже сальдо на день 18-го травня ц.р. виносить суму 5,450.82 дол.

Про стан молодечих організацій та їхню діяльність звітував організаційний референт М.Почтар.

Заступник голови та референт УНФ інж. Р.Возняк звітував про збірку УНФ та ствердив, що у порівнянні з іншими громадами плачення вкладок до УНФ було задовільне. Щодо висоти кількости зібраних грошей на УНФ клівлендська громада стоїть тепер на сьомому місці.

З черги за Контрольну комісію звітував її голова Степан Воляник і ствердив з признанням, що вся діяльність Управи Відділу є більш як задовільна, а все діловодство велося згідно з вимогами статуту.

Після короткої дискусії, на внесення Контрольної комісії Загальні збори одноголосно одобрили діяльність Управи за звітний рік.

Після уділення абсолюторії, на внесення Номінаційної комісії, яку очолював мґр В.Ліщинецький, до Управи УЗО-Відділу УККА вибрано таких осіб: д-р Богдан Футей, голова; Р.Возняк, Мирослав Почтар, д-р Б.Раковський, мґр В.Ліщинецький, мґр М.Почтар, М. Кордуба. Степан Кікта, Ю. Коцюмбас, мґр І.Норка, д-р Ю.Кульчицький, д-р Б.Чепак, М.Попович та І.Фаріон—члени Управи. До Контрольної комісії вибрано: С.Воляник—голова; д-р З. Голубець і інж. Г.Завадівський—члени.

Перебраний голова д-р Б.Футей подякував за довір'я та закликав усю українську громаду продовжувати, як і дотепер, спільно працювати для нашої спільноти та української загальної справи.

Після вичерпання усіх точок програми голова президії закрив Загальні збори, побажавши нововибраній Управі ще кращих успіхів у майбутньому році.

В.С.І.

Проф. М.Дудра нагороджений почесним докторатом

Під час цьогорічних ґрадуаційних церемоній у травні ц.р. в Сейнт Францис коледжі в Лоретто, Па., проф. Михайло Дудра одержав почесний докторат гуманістичних наук. Це перший раз в історії цієї високої школи цей університет наділив свого професора почесним докторатом.

Проф. Дудра започаткував і очолював на протязі вже двадцяти років Школу Високих Студій (Graduate School) у ділянці промислово-робітничих відносин в Лоретто з філіями в Геррісбурзі і Піттсбурзі,Па.

Проф. Дудра одержав докторат права і суспільних наук в Українському Вільному Університеті та докторат політичної економії у Карловому університеті в Празі. Зараз після війни викладав якийсь час як доцент в УНРРА університеті та в Українській Високій Економічній Школі у Мюнхені. В Америці д-р Дудра був професором політичної економії у Стубенвілл університеті в Огайо і в Лойола університеті в Лос Анджелесі, Каліфорнія, поки перенісся до Лоретто.

Михайло Дудра, уродженець Джерзі Сити, був знаний в 1930 роках з його організаційної праці поміж лемками в Америці і Канаді, яку він переводив з рамени Лемківської комісії при „Просвіті" у Львові. Він заложив Організацію оборони Лемківщини, яка нараховувала 50 відділів, та редаґував її офіційний орган „Лемківський Дзвін".

Н.Н.

Іспити...

(Закінчення зі стор. 1)

своїм виглядом підкреслювали учням рівнорядність української рідної мови з іншими европейськими мовами.

Іспити з української мови в стейті Ню Йорк заплановані на четвер, 24-го червня, від години 9-ої ранку до 12-ої опівдні. Висота оплати за іспит 5 долярів від учня; вона призначена на частинне покриття коштів друку цьогорічого іспиту. Зацікавлені мати додаткові інформації про цей іспит можуть звертатися на слідуючу адресу: Michael Heretz, 16 Venezio Ave., Albany N.Y. 12203. Tel. (518) 456-2119.

Літні курси Колеґії св. Андрея у Вінніпеґу

Літні курси української спадщини для молоді від 14-ти до 18-ти років життя відбудуться цього року від 3-го до 31-го липня в Колеґії св. Андрея, тобто будуть тривати чотири тижні.

У цю виховну програму входять курси української мови, акредитовані урядом, для середніх шкіл. Для початківців буде навчання за зорово-слуховою методою. У всіх клясах буде українська розговірна мова. Курси мови будуть провадитися вранці. Пообідня програма включає предмети з релігії, історії, мистецтва, ручних робіт та провідництва. Вечірня програма включає народний спів, танці, гру на бандурі й драму.

Під час курсу студенти відбудуть три прогулянки поза Вінніпеґ. У програму ввійдуть також спорт і громадська активність.

Адміністрація курсів складається з таких осіб: ректор — прот. О.А. Кравченко, директор курсів — проф. Р. Єринюк, декан резиденції — Г.Мельник. Їм допомагатимуть вісім учителів і члени постійного персоналу Колеґії.

Ще не запізно, впишіть своїх дітей (внуків) на цьогорічні літні курси. За аплікаціями та докладними інформаціями слід писати на адресу: Ukrainian School Program, St. Andrew's College, U of M, 475 Dysart Road, Winnipeg, Man. R3T 2M7, або телефонувати на число — (204) 269-3565.

ПОВІДОМЛЕННЯ
Адміністрації „Свободи"

ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПООДИНОКІ ОСОБИ,
ЩО АДМІНІСТРАЦІЯ НЕ БУДЕ ПОМІЩУВАТИ ЖАДНИХ ОГОЛОШЕНЬ
якщо попередні рахунки НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ
Окремих листів в тій справі не будеться відписувати.

ФОНД НАГЛОЇ ПОРТЕБИ, СПИСОК Ч. 12-80

Відділ	Прізвище, ім'я	Сума
230	Мартинишин М.	3.00
230	Рибалт М.	1.50
230	Рибалт А.	1.50
230	Ліщак І.	3.00
230	Ліщак П.	4.05
230	Мельник А.	9.30
233	Купчинський І.Б.	7.50
233	Купчинський І.М.	7.50
233	Мельничук І.	27.50
233	Лучковський С.	5.10
233	Купчинський М.	5.70
233	Купчинський С.І.	5.70
234	Кіценюк Н.	3.00
239	Петро Гордійчук	10.00
239	Поритко О.	2.90
240	Городинський І.	3.00
240	Ванкевич Д.	1.50
240	Ванкевич І.	1.50
240	Кигичак М.	1.50
240	Кашубинський І.М.	1.50
240	Маречко Л.	8.10
240	Бучацький В.	3.30
240	Лаврін В.	6.30
240	Озарко І.	5.80
240	Кашубимський І.М.	2.75
240	Маречко І.	5.40
240	Підгірний І	15.00
242	Гомка І	5.05
242	Сміт Ґ.Ф.	6.90
242	Чабан М.Н.	3.50
243	Притоцька І.	9.90
243	Филипович Р. д-р	5.80
245	Ван Ґельдер	1.50
245	Кривий К.	1.50
245	Мартиненко О.	1.50
245	Мартиненко М.	1.50
245	Коропей В.	1.50
245	Мартиненко М.	1.50
245	Мартиненко О.	1.50
245	Степанюк С.	3.00
254	Дай М.С.	7.80
254	Нейлко М.	2.80
254	Ґалазан В.М.	3.00
256	Фелан Р.Е.	1.50
256	Фелан Ґ.	1.50
256	Фелан Р.Е.	1.50
257	Кручковський І.	1.50
257	Костів С.	1.50
257	Сильчак П.	3.00
257	Кручковський Н.	1.50
257	Ткач Д.	3.00
257	Кравець М.	1.50
257	Чарлес М.А.	6.90
257	Малін Л.	3.45
257	Гира Г.	3.30
257	Божик В.	3.00
257	Гира М.	4.35
257	Шалавта І.Г.	5.60
257	Чужак,М.Ґ	2.70
257	Шалавта А.Р.	3.80
259	Ціслак І	3.00
259	Шостак А.	3.00
259	Стефанов І. мол	3.00
259	Шафранський С.А.	5.30
259	Ціслак Т.М.	2.70
259	Ціслак П.М.	2.70
260	Тимків С. д-р	3.00
260	Тимків Т.	3.00
260	Мацюк Б.	5.80
260	Куріний М.	1.50
260	Мацюк М.	1.50
261	Врубель К.	1.50
261	Кузьмінський М.	2.90
261	Кузмінський О.	2.85
267	Войцюк Е.	7.80
267	Гурман М.	3.60
268	Бавмер І.А. мол.	3.30
270	Тарас Фелія	5.00
270	Мазур А.	11.00
270	Домбровський І. А.	3.00
270	Лосіянович Ґ.	4.05
270	Островський С.	5.80
275	Юрків З.	8.70
281	Телешевський І.	1.50
281	Гіш Н.	2.55
283	Лемчак Н.Р.	5.40
286	Свіній М.	11.00
286	Стороско	1.50
286	Стороско Т.	1.50
287	Волосенко І.	1.50

Сума проголошених чеків ... 379.70
Раніше проголошених ... 64,539.98
Разом ... 64,919.68

ФОНД НАГЛОЇ ПОТРЕБИ, Ч. 13—80

Відділ	Прізвище, ім'я	сума,
287	Волосенко І.	2.85
287	Шевчук М.	2.70
287	Волосенко Р.	3.90
290	Хома Р.	3.00
290	Хома М.	3.15
292	Романов Р.	1.50
292	Романов С.	1.50
292	Пижанська А.	17.04
292	Федак Е.	1.50
292	Федак Т.	1.50
292	Кровіцький І.	11.60
292	Бойко Е.	32.88
292	Івасюк Д.	1.50
292	Соломка О.	5.50
292	Федик С.	1.50
292	Бойко Р.	1.50
292	Дробний Г.	4.95
292	Федик С.	1.50
292	Стричар В.	9.10
292	Карбовничак В.	8.10
292	Рудницький І.	5.20
292	Маланяк Г.	3.00
292	Ґабода М.Г.	3.00
293	Чучман М.	1.50
293	Ласєвич Д.	1.50
293	Демидчук І.	1.50
293	Демидчук І.	1.50
301	Лобі О.	1.50
302	Мотлюк І.	1.50
301	Семенюк В.	3.00
301	Врублівський І.	1.50
301	Врублівський П.	1.50
301	Чернавський Р.	1.50
301	Чернавський І.	3.00
301	Трутенко В.	3.00
301	Мотлюк І.	7.50
301	Іванчук Е.	3.45
301	Трусевич М.	3.45
301	Іванчук В	6.60
301	Казанівський І.	5.80
301	Червінський І.	5.60
301	Семенюк В.	5.30
301	Личик Н.	2.55
301	Личик В.	2.55
303	Нагірний М.	4.20
307	Болуч М.	5.50
307	Ґалонґшка І.	6.90
307	Отець Огірко П.	5.20
307	Болух А.	5.00
307	БолухС.Д.	2.40
307	Болух А.М.	2.40
307	Болух К.А.	2.40
307	Болух М.М.	2.25
318	Шук Денис М.	10.00
320	Здор А.	2.90
320	Самутин А.	3.00
320	Булавка А.	3.00
320	Булавка М.	1.50
320	Булавка М.	2.75
320	Булавка Л.Н.	3.50
321	Загибайло Василь	25.00
321	Цекот В.	1.50
321	Війтик І.	6.00
321	Війтик С.	6.00
327	Лічманенко А.	5.00
327	Криницький Б. д-р	5.50
327	Костишин В.	3.00
327	Курчак М.	3.00
327	Саґатий С.	1.50
327	Саґатий С.	7.80
327	Шараневич Е. о.	6.00
327	Шпачинський В.	5.80
327	Козловський Т.	5.50
328	Данилевич Р.І.	8.10
328	Зварун	4.05
331	Мандуке Н.	1.50
331	Романик С.	1.50
337	Гедеман М.	11.00
337	Гедеман М	7.80
337	Іваськів А.	4.95
337	Турик М.	1.50
337	Чорнодольський А. В.	3.15
345	Прядка О.	9.10
346	Говикович І.	1.50
346	Говикович Т.	1.50
346	Гурко С.	7.80
346	Гурко К.	5.60
367	Тилавський Т.	1.50
327	Копистянський А.О.	3.00

Сума проголошених чеків ... 414.32
Раніше проголошених ... 64,919.68

Разом ... 65,334.00